

Lausunto Väylävirastolle / Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2024-2031

Khall 20.02.2023 § 55
101/00.04.00/2023

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi

Väylävirasto pyytää lausuntopyynnöllään 1.2.2023 lausuntoja luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031.

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 –suunnitelman, toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfranhankkeet, jonka talouskehyyksen määrittelee Liikenne12-suunnitelma. Vuosia 2024-2031 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Investointiohjelman luonnosta Väylävirasto pyytää tarkastelemaan lausuntopyynnössä esitettyjen kysymysten kautta.

Väylävirasto pyytää toimittamaan lausunnot viimeistään 28.2.2023 Lausuntopalvelun kautta, www.lausuntopalvelu.fi

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää lausua Väylävirastolle Pyhäjärven kaupungin lausuntona Valtion Väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024-2031 seuraavasti:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?

Uusi geopoliittinen tilanne ja siten liikennevirtojen suuntautuminen uudelleen on jäänyt toimintaympäristön muutoksena huomioimatta. Samoin kiihtynyt energiamurros on tuonut pohjoiselle Suomelle merkittävän määrän uusia teollisia hankkeita, joille logistiikka on keskeinen kysymys. Ohjelma ei ole pystynyt reagoimaan pohjoisen teollisuuden ja kuljetusten kasvaviin tarpeisiin. Geopoliittisen tilanteen vaikutuksista painetta liikenneinfran parantamiseen myös poikittaisyhteyksiin, mm. satamien suuntaan.

2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Perustelut tehdyille valinnoille ovat sinällään esitetty ymmärrettävästi, mutta luonnos ei ota edellä mainituista syistä kantaa muuttuneeseen

tilanteeseen ja on siksi perustelujen osalta heikohko.

3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehysten puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?

Pohjoisen Suomen merkittävyys teollisten hankkeiden vuoksi sekä geopoliittisista syistä liikennevirtojen suuntautuminen uudelleen tulisi huomioida ohjelmassa. Luonnoksen valmistelussa ei ole pystytty reagoimaan pohjoisen teollisuuden ja kuljetusten kasvaviin tarpeisiin. TEN-T-ydinverkon osalta talouskehystä on käytetty sen kehittämiseen verkon kansallinen ja kansainvälinen tärkeys huomioiden aivan liian vähän.

4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?

Laatimisprosessin keskeyttäminen ja tarvittaessa jopa alkuun palauttaminen toimintaympäristön suurten muutosten vuoksi tulisi tehdä mahdolliseksi. Hankkeiden suunnitelma- ja toteutamisvalmiuden seurantaan tulee perustaa selkeät kategoriat TEN-T-ydinverkolle ja kattavalle verkolle.

5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?

E75/Nelostien TEN-T tavoitetason toteuttamiselle on sekä teollisuuden, matkailun että turvallisuuspoliittisten tarpeiden kaikki perusteet, joten väylän kehittämiseksi tulisi pistemäisten kohteiden lisäksi ottaa myös laajemmin kokonaisläpäisykykyä edistäviä hankkeita. Myös satamien syöttökyvylle tärkeät poikittaisyhteydet, kuten vt27, tulisi tunnistaa suunnitteluvalmiuden ja investointimäärärahojen tarpeen osalta.

6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Liikenne12-suunnitelman uudistamisessa perusteet tulee tarkastella täysin uudelleen. Sikäli Liikenne12-suunnitelman toteutuminen ei pitäisi olla nyt enää keskeisenä kriteerinä investointiohjelman toteutumisen arvioinnissa. Liikenne12 tulisi korvata pikaisesti uudella ohjelmalla, jonka kantavina teemoina olisivat vihreän siirtymän mahdollistama uudelleen teollistaminen, huoltovarmuus ja turvallisuuspoliittiset tarpeet (ml. military mobility).

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen kohdat 1-6.

Jukka Tikanmäki saapui kokoukseen klo 17.17.